

Visie 2050 Greenport regio Boskoop

DOOR DE BOMEN HET BOS ZIEN

April 2026

GREENPORT

REGIO **BOSKOOP**

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inleiding	3
Kernstelling: ruimtelijke concentratie als economische voorwaarde.....	4
Visie Greenport Boskoop 2050	5
Ankerpunten verleden	8
Markt- en sectorontwikkeling als vertrekpunt voor Visie 2050	10
Autonome processen	12

Colofon

Titel	: Visie 2050 Greenport regio Boskoop
Datum	: April 2026
Project	: Visiedocument 2050
Contactadres	: Italiëlaan 1 2391 PS Hazerswoude-dorp
Mailadres	: info@greenportboskoop.nl
Website:	: www.greenportboskoop.nl

Feedback op deze visie wordt zeer gewaardeerd en meegenomen in een volgende versie.

Inleiding

De kernvraag is 'wat voor gebied is de Greenport-regio in 2050?', met als deelvragen 'waar verdienen de ondernemers in 2050 in deze regio hun brood mee?' en 'hoe verhoudt de sector zich tot externe en interne ontwikkelingen op gebied van maatschappij, mens en milieu'?

De visie is tot stand gekomen via een zorgvuldig proces van analyse en dialoog.

- In 2024 en 2025 zijn 4 ateliers met 12 jonge ondernemers georganiseerd over de toekomst van het gebied. In juli en augustus 2025 heeft ACCEZ interviews met deze 12 ondernemers gehouden.
- Parallel hier aan is een strategische agenda 2025-2030 opgesteld waarbij middels een enquête de achterban van Greenport Boskoop bevraagd is over hun toekomstbeelden. Deze enquête is vervolgens in een bijeenkomst met betrokkenen besproken om de resultaten correct te duiden en interpreteren.
- Tot slot zijn in het najaar van 2025 zijn twee werksessies georganiseerd. In de eerste sessie namen kwekers en handelsbedrijven deel. In de tweede sessie zijn partijen uit de dienstverlening betrokken, waaronder transportbedrijven en andere ketenpartners. Tijdens deze sessies is uitgebreid met de deelnemers gesproken over de toekomst van de Greenport. Centraal stonden vragen als: hoe ziet een toekomstbestendige Greenport eruit? Welke ontwikkelingen zijn onvermijdelijk? Welke voorwaarden moeten worden vervuld om economisch vitaal te blijven? En hoe zien ondernemers en ketenpartners het gebied voor zich in 2050?

De opbrengsten uit deze gesprekken zijn gecombineerd met sectoranalyses, marktontwikkelingen en autonome processen die van invloed zijn op het gebied. Daarnaast is op ambtelijk niveau input geleverd op de hoofdlijnen van de visie, met name ten aanzien van ruimtelijke ontwikkeling, water, economie en beleidsmatige randvoorwaarden. De visie is daarmee geen theoretisch document, maar een gezamenlijk doordachte richting voor de toekomst van Greenport Boskoop, waarin ondernemerschap, gebiedskwaliteit en maatschappelijke opgaven in samenhang worden gezien.

In de volgende hoofdstukken wordt allereerst de visie geformuleerd, waarna de onderbouwing en uitwerking volgen. Hierbij passeren ankerpunten uit het verleden, autonome processen en een prognose van de marktontwikkelingen de revue. Afgesloten wordt met een kernkeuze die cruciaal is voor het realiseren van de visie.

Kernstelling: ruimtelijke concentratie als economische voorwaarde

Op basis van de historische ankerpunten, de autonome processen en de geschetste marktontwikkelingen vraagt deze visie om een expliciete keuze. Die keuze is ongemakkelijk, maar noodzakelijk, namelijk kiezen voor ruimtelijke concentratie:

Greenport Regio Boskoop kan haar economische betekenis richting 2050 versterken wanneer zij kan voorzien in marktgroei en schaalvergroting, clustering van functies faciliteert en vitale teeltkernen beschermt.

Dit vraagt om nieuwe vormen van samenwerking, tussen ondernemers, met omliggende Greenports en andere Treeports en deels collectief georganiseerde oplossingen, onder meer op het gebied van waterbeheer, financiering en infrastructuur. Boskoop is geen verzameling losse bedrijven, maar een economisch cluster waarin teelt, handel, logistiek, kennis en dienstverlening elkaar versterken. Die clusterkracht is de basis onder de internationale koppositie van het gebied. Wanneer die concentratie afneemt, neemt ook de economische samenhang af.

Tegelijkertijd is het productiesysteem historisch gegroeid in een fijnmazige verkavelingsstructuur. Wat eeuwenlang passend was bij handmatige teelt en kleinschalige bedrijfsvoering, vormt in de huidige marktdynamiek een belemmering voor schaalvergroting, mechanisatie, efficiënte logistiek en investeringen in waterbeheer en emissiereductie. En is niet toekomstbestendig. De markt verschuift richting hogere kwaliteitseisen, aantoonbare duurzaamheid en functionele prestaties op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit. Dat vraagt onder andere:

- hogere kapitaalinzet, investeringen in robotisering en digitalisering;
- een robuust watersysteem (met ondergrondse wateropslag?) en emissiebeperkende systemen;
- logistieke efficiëntie en goede bereikbaarheid.

Dergelijke investeringen zijn alleen rendabel bij voldoende schaal en aaneengesloten areaal. Dit betekent dat het totale areaal van circa 1.000 hectare boomkwekerijpercelen in stand blijft en dankzij concentratie versterkt wordt. Wanneer versnippering toeneemt door verspreide functiewijziging, woningbouw of infrastructurele knelpunten, ontstaan drie structurele risico's:

1. Hogere productiekosten, door inefficiënte interne logistiek en extra arbeidsinzet.
2. Beperkt investeringsvermogen, doordat schaal ontbreekt om kapitaalintensieve innovaties terug te verdienen.
3. Afnemende clusterkracht, waardoor handel, logistiek en kennisfuncties zich elders sterker kunnen ontwikkelen.

Het risico is niet dat Boskoop plotseling verdwijnt, maar dat het geleidelijk terrein verliest en van productiekern verandert in een gemengd woon-werkgebied zonder duidelijke economische focus.

Deze visie kiest daarom voor concentratie. Dat betekent dat niet elke kavel haar teeltfunctie behoudt, dat woningbouw zorgvuldig wordt gepositioneerd buiten vitale productiekernen en dat in de kern van de polders ruimte wordt geboden voor rationelere inrichting en schaalvergroting. Tegelijk blijven lintzones en landschappelijk waardevolle structuren herkenbaar en beleefbaar. En wordt de natuurwaarde daarvan versterkt. Wonen en werken kunnen naast elkaar bestaan, maar niet door elkaar heen.

Deze keuze is noodzakelijk om:

- investeringen in waterkwaliteit en klimaatadaptatie mogelijk te maken;
- modernisering en robotisering te faciliteren in een krappe arbeidsmarkt;
- internationale concurrentiekracht te behouden;
- en de verschuiving naar functioneel en hoogwaardig groen daadwerkelijk te kunnen maken.

Zonder ruimtelijke concentratie wordt economische versterking onmogelijk. Met ruimtelijke concentratie ontstaat een robuuste kern die meegroeit met de markt, maatschappelijke waarde creëert en de identiteit van Boskoop als productielandschap behoudt.

Visie Greenport Boskoop 2050

Statement

Gegeven de rijke historie van Boskoop, de autonome processen en de geschetste marktontwikkelingen ontstaat een ambitieus toekomstbeeld.

In 2050 is Greenport Boskoop hét internationaal toonaangevend cluster voor klimaat-adaptief en biodivers groen. Het gebied combineert teelt, handel, logistiek, kennisontwikkeling in balans met haar omgeving (wonen, water, cultuurhistorie, natuur, recreatie) in één samenhangend, duurzaam en klimaatbestendig systeem.

De bedrijven binnen Greenport Boskoop leveren wereldwijd. Kwaliteit is de basis van een sterke internationale concurrentiepositie. De regio vervult een centrumfunctie: productie, handel, toelevering en specialistische dienstverlening zijn ruim vertegenwoordigd. Door het nog steeds brede assortiment is Greenport Boskoop ook in 2050 een belangrijke one-stop-shop voor nationale en internationale afnemers.

Tegelijkertijd blijft het gebied herkenbaar als landschap. Economische activiteit, waterstructuren, natuurwaarden en recreatie worden in balans ontwikkeld. Het eeuwenoude productielandschap blijft waar mogelijk zichtbaar en is elders toekomstbestendig ingericht.

Verdienmodel

Ondernemers verdienen in 2050 niet uitsluitend aan de verkoop van bomen en planten, maar steeds meer ook aan meervoudige waardecreatie. Naast het verkopen van fysiek producten genereren bedrijven inkomsten door kennis te verspreiden, aantoonbare maatschappelijke prestaties te leveren en daarmee bij te dragen aan de brede welvaart. Behalve sociale en economische aspecten, zoals gezondheid en arbeidsproductiviteit, zijn klimatologische en fysieke aspecten hierbij relevant:

- CO₂-opslag
- hittestressreductie
- waterberging
- biodiversiteitsversterking
- klimaatadaptatie

Deze prestaties worden expliciet meegewogen in aanbestedingen, gebiedsontwikkelingen en prijsstelling. True value pricing zorgt ervoor dat functionele prestaties en levensduur een groter onderdeel vormen van het verdienmodel. Het assortiment ontwikkelt zich mee met veranderende klimatologische omstandigheden, waaronder droogte, verzilting en strengere gewasbeschermingsregels. Weerbare teelten en klimaatresistente soorten met hoge maatschappelijke waarde (functioneel groen) worden leidend.

Randvoorwaarden

Om deze rol in 2050 daadwerkelijk te kunnen vervullen, zijn samenhangende keuzes en investeringen nodig op zeven kerngebieden.

1. **Arbeid en kennis:** modernisering maakt arbeid aantrekkelijker en productiever. Dit verhoogt productkwaliteit en vermindert afhankelijkheid van internationale medewerkers. Nauwere samenwerking met kennisinstellingen zoals Wageningen University & Research, HAS en ROC's (als Yuverta en mboRijnland) zorgt voor scholingstrajecten, innovatieprogramma's en instroom van jong talent. De sector investeert structureel in kennisontwikkeling om toekomstgerichte teelten mogelijk te maken.
2. **Technologie en productiviteit:** door inzet van sensoren, data-analyse, drones en automatisering worden plantgezondheid, watergift en gewasbescherming efficiënter gestuurd. Mechanisatie, robotisering en digitalisering verminderen fysieke belasting en verhogen arbeidsproductiviteit en belasting van milieu en klimaat. Innovatie is geen keuze meer, maar randvoorwaarde voor concurrentiekracht.

3. **Water en samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland:** water is de structurerende factor van het gebied. Alles wat ruimtelijk of economisch gebeurt, heeft invloed op het watersysteem. In 2050 blijft de samenwerking tussen ondernemers, gemeente, provincie en het Hoogheemraadschap van Rijnland structureel verankerd. Wateropgaven worden integraal meegenomen bij herstructurering, schaalvergroting en gebiedsontwikkeling. Ondernemers investeren in eigen of collectieve wateropslag en efficiënte irrigatie. Programma's gericht op gezonde sloten en emissiereductie zijn structureel onderdeel van het beheer. Productie, waterkwaliteit en ecologische randvoorwaarden worden in samenhang ontworpen.
4. **Energie en circulariteit:** verduurzaming is integraal onderdeel van de bedrijfsvoering. Bedrijven zetten in op:
- lokale energieopwekking
 - energieneutraliteit waar mogelijk
 - efficiënter gebruik van grondstoffen
 - vermindering van het aantal transportbewegingen en verduurzaming van transport (elektrificatie, waterstof)
 - circulaire toepassing van substraten en verpakkingen

De sector is ingepast in een toekomstbestendige regionale energiestructuur. Energieontwikkelingen worden afgestemd met regionale partners, waaronder omliggende gemeenten. Nieuwe energie-infrastructuur wordt zorgvuldig ingepast binnen landschappelijke en ecologische randvoorwaarden.

In 2050 wordt binnen Greenport Boskoop uitsluitend gewerkt met hernieuwbare of volledig circulaire grondstoffen voor substraten en plastics. Het gebruik van primaire fossiele kunststoffen en niet-hernieuwbare veensubstraten behoort dan tot het verleden.

Substraten zijn in 2050 veenvrij of gebaseerd op hernieuwbare, regionaal beschikbare en of hoogwaardig hergebruikte grondstoffen. Kunststoffen in potten, trays en verpakkingen zijn biobased, recyclebaar of volledig circulair georganiseerd binnen gesloten ketens. Reststromen worden maximaal hergebruikt en verliezen hun afvalstatus. De sector beweegt richting nagenoeg emissieloze teeltsystemen.

Ook het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is fundamenteel veranderd. Weerbare teeltsystemen, geïntegreerde gewasbescherming en precisietechnologie maken dat chemische middelen slechts nog aanvullend en uiterst beperkt worden ingezet, waardoor we het doel van 0 normoverschrijdingen behalen. Preventie, biodiversiteit en slimme monitoring vormen de basis van het teeltsysteem.

Deze transitie is geen vrijblijvende ambitie, maar een noodzakelijke voorwaarde voor het behoud van de internationale positie en de maatschappelijke license to operate van Greenport Boskoop.

5. **Natuur, recreatieve en ecologische balans:** economische ontwikkeling vindt plaats binnen duidelijke recreatieve-, natuur- en biodiversiteitskaders. In delen van het gebied waar recreatie en/of natuurontwikkeling prioriteit heeft of waar dat in aangrenzende gebieden het geval is - zoals weidevogelbeheer - wordt daar zorgvuldig mee afgestemd om conflicten tussen productie, recreatie en ecologie te voorkomen. De kracht van Greenport Boskoop ligt niet in het negeren van deze randvoorwaarden, maar in het integreren ervan in het productiemodel.
6. **Bereikbaarheid en regionale afstemming:** bereikbaarheid is cruciaal voor de clusterfunctie. De verbindingen richting onder meer Bodegraven en Alphen aan den Rijn worden verbeterd om logistieke efficiëntie te waarborgen. De ontsluiting van de kerngebieden is toekomstbestendig met een nieuwe oost-west-verbinding. Het verdient aanbeveling daarbij de meekoppelkansen te onderzoeken voor een zoetwaterverbinding Boskoop Oost-West door middel van een sifon onder de Gouwe ten behoeve van toekomstbestendige aanvoer van zeer zoet oppervlaktewater aanvoer voor de boomteeltsector in Boskoop-West. Regionale samenwerking is noodzakelijk om schaalvergroting, verkeer gerelateerd aan de woonfunctie, infrastructuur en economische ontwikkeling in samenhang te sturen. Greenport Boskoop functioneert niet geïsoleerd, maar als onderdeel van een bredere regionale structuur.

7. **Ruimtelijke ordening en clustering:** functies worden logisch geclusterd. Kleinschalige bedrijven bevinden zich veelal dicht bij de dorpskern, terwijl grootschaliger productiebedrijven zich verder van de dorpskern concentreren. Door vermenging met andere functies tegen te gaan, ontstaat ruimte voor schaalvergroting, investeringen in waterbeheer en efficiënte logistiek. Versnippering wordt verminderd om economische samenhang te behouden.

De schaalvergroting in de sector zal zich voortzetten. Voor veel bedrijven betekent dit een ontwikkelrichting naar bedrijfsgroottes van tientallen hectares, waarbij kavels (grote bedrijven bestaan uit meerdere kavels) worden geoptimaliseerd en de verhouding tussen land en water wordt verbeterd. Watercompensatie en landschappelijke kwaliteit kunnen daarbij een plaats krijgen in de lintzones, waar het Boskoopse landschap herkenbaar en beleefbaar blijft. Dempen en of vergraven van sloten vergt een zorgvuldige afweging op diverse aspecten zoals o.a. het risico op wateroverlast bij hoosbuien en uitloging van ongewenste stoffen. In de kern van de polders krijgt de sierteelt ruimte om toekomstbestendig te functioneren. Dit vraagt om gerichte herstructurering in plaats van spontane ontwikkeling.

Een toekomstbestendig productielandschap betekent niet dat ecologie en recreatie verdwijnen. Integendeel: het gebied werkt aan een robuuste groenblauwe dooradering, waarbij watergangen, houtopstanden en recreatieve routes met elkaar worden verbonden. Deze dooradering kan zowel ecologische als recreatieve waarde toevoegen, mits zij niet beperkend is voor de economische kern van de sierteelt. De opgave is om productie en landschap niet tegenover elkaar te zetten, maar zorgvuldig te combineren.

De Greenport moet worden begrepen als één samenhangend systeem waarin landschap, water, teelt, infrastructuur en bebouwing elkaar beïnvloeden. Veranderingen op één plek hebben effect op het geheel.

Juist daarom is een expliciete ruimtelijke strategie noodzakelijk. En juist daarom is continuering en versterking van de samenwerking tussen betrokken partijen noodzakelijk om het visiestatement waar te maken. Zonder regie en samenwerking ontstaat versnippering; met gerichte keuzes kan het gebied zich ontwikkelen tot een robuust productielandschap dat economische vitaliteit en landschappelijke kwaliteit combineert.

Ankerpunten verleden

Om de toekomst van Greenport Boskoop realistisch te kunnen vormgeven, is het noodzakelijk te begrijpen welke ontwikkelingen het gebied in de afgelopen jaren hebben versterkt, wat de kracht van het gebied is en ook waar structurele knelpunten zichtbaar zijn geworden. In gesprekken met vertegenwoordigers van SGRB, SBGB en ondernemers uit de sector zijn deze lessen expliciet benoemd en hieronder weergegeven.

De kracht van Boskoop

Boskoop bouwt voort op een eeuwenlange traditie in de boomkwekerij. Die specialisatie heeft geleid tot diepgaande vakkennis op het gebied van veredeling, teelttechnieken en kwaliteitsbeheer. De internationale reputatie van het gebied is hier direct uit voortgekomen. De samenwerking tussen ondernemers en overheden is de afgelopen jaren geïntensiveerd, mede door urgente opgaven rond bodemdaling, waterkwaliteit en emissiereductie. Deze gezamenlijke aanpak heeft geleid tot concrete projecten op het gebied van klimaatbestendigheid, waaronder waterbergingsoplossingen en innovaties in waterbeheer.

Ook binnen de bedrijfsvoering is zichtbaar dat de sector zich aanpast. De toename van teelt in pot- en containers (grote potten) heeft de mechanisatiegraad verhoogd en de flexibiliteit van bedrijven vergroot. Innovaties in watergift, substraattoepassingen en vermindering van gewasbeschermingsmiddelen tonen het aanpassingsvermogen van de sector.

Daarnaast heeft de ontwikkeling van recreatieve voorzieningen en publieksgerichte initiatieven bijgedragen aan de zichtbaarheid en identiteit van het gebied en de sector. Boskopers zijn door de bank genomen trots op hun boomkwekerijsector.

Knelpunten

Tegelijkertijd zijn knelpunten duidelijk geworden. De historische kavelstructuur blijkt niet overal geschikt voor schaalvergroting en moderne bedrijfsvoering. Regelgeving ter bescherming van landschappelijke kwaliteit kan herstructurering bemoeilijken.

De afhankelijkheid van internationale medewerkers is groot, terwijl maatschappelijke acceptatie en huisvesting onder druk staan. Ook de instroom van jonge ondernemers en gekwalificeerd personeel blijft achter bij de behoefte.

Verder nemen administratieve lasten en nalevingskosten toe door strengere milieu-, fytosanitaire en biodiversiteitseisen. Voor kleinere bedrijven kan dit een disproportionele belasting vormen.

Deze ervaringen maken duidelijk dat economische vitaliteit niet vanzelfsprekend is. Zij vragen om gerichte keuzes in ruimte, arbeidsmarkt, innovatie en samenwerking.

Structurele kenmerken

Greenport Boskoop is geen leeg vel papier waarop naar believen nieuwe economische ambities kunnen worden geprojecteerd. Het gebied is een historisch gegroeid productielandschap waarin verkaveling, waterstructuur, lintbebouwing en teelt in elkaar zijn verweven. Deze structuur bepaalt de speelruimte voor de toekomst.

Het landschap als drager van de sierteelt

De sierteelt is ontstaan vanuit de kern van Boskoop en heeft zich in de afgelopen eeuw uitgebreid naar de omliggende polders. Het gebied wordt gekenmerkt door een fijnmazige strokenverkaveling, brede watergangen en een slappe veenbodem. Dit landschap is eeuwenlang uitermate geschikt geweest voor boomkwekerij, mede door het milde klimaat en de goede waterbeheersing. Tegelijkertijd vormt deze structuur in de huidige tijd ook een beperking. Smalle kavels, brede watergangen en slappe ondergrond maken grootschalige mechanisatie, robotisering en efficiënt transport complexer.

Voor toekomstbestendige bedrijven zijn bredere percelen en een andere verhouding tussen land en water gewenst. De ruimtelijke structuur is daarmee zowel kracht als knelpunt.

Differentiatie binnen het gebied

Niet elk deel van de Greenport heeft dezelfde ontwikkelpotentie. In eerdere structuurvisies is onderscheid gemaakt tussen sierteeltconcentratiegebieden met (zogenaamde maatwerkgebieden in provinciale termen) en zonder transformatie beleid. Concentratiegebieden zonder transformatiebeleid (kernproductiegebieden) bieden ruimte voor grootschalige, toekomstbestendige teelt. Hier kan schaalvergroting plaatsvinden en kunnen bedrijven zich ontwikkelen richting grotere aaneengesloten kavels. Transformatie c.q. maatwerkgebieden vragen een andere benadering: hier kunnen nicheteelten, kleinschalige bedrijven of sierteeltgerelateerde functies een plaats krijgen.

De structurele kenmerken van Greenport Boskoop maken duidelijk dat economische versterking geen abstracte ambitie is, maar een ruimtelijke opgave. De historische verkaveling, de verhouding tussen land en water, de differentiatie tussen concentratie- en maatwerkgebieden en de groenblauwe dooradering bepalen de fysieke speelruimte van het gebied.

Markt- en sectorontwikkeling als vertrekpunt voor Visie 2050

De kernstelling van deze visie – dat clustering van functies en faciliteren van schaalvergroting noodzakelijk is voor economische vitaliteit – moet worden gezien in het licht van de bredere markt- en sectorontwikkeling. De dynamiek binnen de boomkwekerij- en sierteeltsector bepaalt immers in hoge mate welke ruimtelijke en organisatorische condities nodig zijn om concurrerend te blijven richting 2050.

Ten tijde van het opstellen van de Visie 2050 (2025–2026) bevindt de Nederlandse boomkwekerij-, vaste planten- en zomerbloemensector zich in een periode van structurele transitie. De sector heeft in de afgelopen decennia een ontwikkeling doorgemaakt die wordt gekenmerkt door schaalvergroting, veranderende marktdynamiek en een toenemende nadruk op duurzaamheid en professionalisering.¹

Het aantal bedrijven is de afgelopen jaren gedaald, terwijl het totale areaal grotendeels stabiel is gebleven. Dit wijst op voortgaande schaalvergroting en concentratie van productie.² Tegelijkertijd staat het rendement onder druk. Het Sectorrapport Boomkwekerij 2024–2025 laat zien dat de EBITDA als percentage van de omzet gemiddeld is gedaald en dat liquiditeitsposities verslechteren.³ De markt kenmerkt zich op korte termijn door stabilisatie, met mogelijk ruimte voor herstel vanaf 2026–2027.⁴

Ondanks deze druk blijft de economische betekenis van de sector substantieel. De totale Nederlandse sierteeltsector realiseerde in 2023 een exportwaarde van circa €11,5 miljard, goed voor ongeveer 9% van de totale landbouwexport.⁵ Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, België en Frankrijk vormen de belangrijkste afzetmarkten.⁶ De boomkwekerij is daarmee nadrukkelijk onderdeel van een internationaal georiënteerde keten.

Binnen de sector is zichtbaar dat de focus verschuift van aanbodgericht naar vraaggericht telen.⁷ Bedrijven maken bewuster keuzes in assortimentsopbouw, certificering en marktpositionering. Met name in de institutionele markt groeit de vraag naar gecertificeerd plantmateriaal, vooral binnen de teelt van Laan- en parkbomen.⁸ Het aandeel PlanetProof- en MPS-gecertificeerd areaal neemt toe, wat wijst op een structurele verankering van duurzaamheidseisen in de markt.

Tegelijkertijd neemt de maatschappelijke en beleidsmatige aandacht voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en vergroening sterk toe. De sector ontwikkelt klimaatresistente en weerbare assortimentslijnen en werkt aan nagenoeg emissieloze teeltsystemen.⁹ Functioneel groen, dat ondermeer bijdraagt aan waterberging, hittestressreductie, luchtkwaliteit en biodiversiteit, wordt steeds nadrukkelijker onderdeel van de norm in stedelijke en landschappelijke inrichting.¹⁰ Deze combinatie van economische druk, schaalvergroting, verduurzaming en groeiende maatschappelijke opgaven vormt het vertrekpunt voor de positionering van Greenport Boskoop richting 2050.

Marktontwikkeling 2025–2050

Voor de periode 2025–2050 kan worden uitgegaan van een structurele groei van de markt. In de eerste fase (2025–2040) zal marktontwikkeling naar verwachting worden beïnvloed door:

- toenemende institutionele investeringen in klimaatadaptatie en stedelijke vergroening;
- verduurzamingseisen vanuit overheden en aanbestedingen;
- verdere professionalisering en digitalisering van de teelt;
- ontwikkeling van klimaatresistente en biodiversiteit bevorderende assortimenten.¹¹

¹ Toekomstvisie LTO/Royal Anthos, Hoofdstuk 2 “De route tot nu”.

² Toekomstvisie LTO/Royal Anthos, Omvang en Structuur van de sector

³ Toekomstvisie LTO/Royal Anthos, EBITDA-ontwikkeling

⁴ Toekomstvisie LTO/Royal Anthos, Marktverwachting en trendontwikkeling

⁵ Toekomstvisie LTO/Royal Anthos, Exportwaarde sierteelt 2023

⁶ Toekomstvisie LTO/Royal Anthos, Exportmarkten

⁷ Sectorrapport Boomkwekerij 2024–2025, Marktverwachting en trendontwikkeling

⁸ Toekomstvisie LTO/Royal Anthos, Certificering en institutionele markt

⁹ Toekomstvisie LTO/Royal Anthos, Certificering en institutionele markt

¹⁰ Toekomstvisie LTO/Royal Anthos, Gewasbescherming en emissiereductie

¹¹ Toekomstvisie LTO/Royal Anthos, Klimaatresistent assortiment en Functioneel Groen

Binnen deze ontwikkeling verschuift de vraag van primair decoratief groen naar een combinatie van sierwaarde én functionele prestaties. Dit raakt meerdere productgroepen binnen Greenport Boskoop:

- Laan- en parkbomen (klimaatadaptatie, wateropvang, hittestress);
- Heesters en coniferen (structuur, biodiversiteit, landschappelijke toepassingen);
- Bos- en Haagplantsoen (natuurontwikkeling en gebiedsversterking);
- Vaste planten, die een groeiende rol speelt in natuurlijke beplantingsconcepten, biodiversiteit en extensiever beheer.

De vaste plantenteelt kent daarnaast een sterke emissiereductie en afname van gewasbeschermingsmiddelengebruik, wat aansluit bij maatschappelijke en beleidsmatige doelstellingen.

In de periode 2040–2050 zal de sector zich, conform de toekomstvisie van LTO en Royal Anthos, verder ontwikkelen richting een kennisintensieve, technologisch ondersteunde en internationaal georiënteerde keten.¹² Digitalisering, robotisering en datagedreven teeltoptimalisatie worden essentieel om concurrerend te blijven in een krappe arbeidsmarkt. Groei zal in toenemende mate worden bepaald door waardetoevoeging, certificering en aantoonbare prestaties op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit en watermanagement.

De sector ontwikkelt zich daarmee van een primair aanbod- en volumegedreven markt naar een kennis- en impactgedreven markt. Institutionele opdrachtgevers blijven hierin een stabiele en richtinggevende factor. De particuliere markt blijft belangrijk, maar is gevoeliger voor koopkrachtontwikkelingen, conjuncturele ontwikkelingen en inflatie.¹³

Strategische implicatie voor Greenport Boskoop

In dit langjarige perspectief beschikt Greenport Boskoop over een sterke uitgangspositie dankzij:

- een hoge concentratie van vakmanschap en veredelingsexpertise;¹⁴
- een breed en diep assortiment (Laan- en parkbomen, Heesters en coniferen, Bos- en Haagplantsoen, Vaste planten);
- internationale handelsnetwerken;
- kennisinfrastructuur en innovatiekracht.

Deze strategische positie kan echter alleen worden behouden wanneer de ruimtelijke, organisatorische en investeringscondities daarvoor aanwezig zijn. De markt belooft schaal, betrouwbaarheid, certificering en innovatie. Dat vraagt om concentratie van productie, ruimte voor modernisering en een robuuste clusterstructuur. Daarmee bevestigt de marktontwikkeling de noodzaak van de eerder geformuleerde kernstelling.

¹² Toekomstvisie LTO/Royal Anthos, Digitalisering en technologische ontwikkeling.

¹³ Sectorrapport Boomkwekerij 2024-2025, Marktverwachting en trendontwikkeling

¹⁴ Toekomstvisie LTO/Royal Anthos, Sterktes (kennis en vakmanschap)

Autonome processen

De volgende autonome processen, waar geen directe invloed op kan worden uitgeoefend, zijn voor Greenport Boskoop relevant en vormen belangrijke randvoorwaarden voor de ontwikkeling richting 2050. Deze ontwikkelingen bepalen in belangrijke mate de speelruimte waarbinnen ondernemers, overheden en ketenpartners opereren:

- Klimaatverandering: veranderingen in temperatuur, neerslagpatronen en extremere weersomstandigheden (stormen, overstromingen, branden) beïnvloeden waterbeschikbaarheid, teeltomstandigheden en de inrichting van het gebied.
- Waterkwaliteit en Kaderrichtlijn Water (KRW): de verplichting om te komen tot een goede waterkwaliteit leidt tot strengere eisen aan emissies, nutriëntenbelasting en watersysteembeheer.
- Beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen: het aanbod van chemische middelen neemt verder af door Europese en nationale regelgeving, wat de overgang naar weerbare teelten en alternatieve methoden versnelt.
- Wetenschappelijke inzichten en maatschappelijke druk: toenemende aandacht voor duurzaamheid vertaalt zich in eisen rond veenvrije teeltsubstraten en het verminderen van chemie en plastics in de keten.
- Arbeidsmarkt en migratie: de structurele krapte op de arbeidsmarkt en afnemende beschikbaarheid van arbeidsmigranten vergroten de druk op mechanisatie, automatisering en arbeidsproductiviteit.
- Bodemdaling: bodemdaling is een structureel gegeven in het Boskoopse gebied en beïnvloedt waterbeheer, infrastructuur en bedrijfsvoering.
- Mobiliteit en bereikbaarheid: schaalvergroting en toenemende logistieke bewegingen zetten het bestaande wegennet onder druk, terwijl de fysieke ruimte voor uitbreiding beperkt is.
- Ruimtelijke druk door woningbouw en herstructurering: de regionale woningbouwopgave vergroot de druk op de beschikbare ruimte en vraagt om zorgvuldige afwegingen tussen wonen, werken en produceren.
- Recreatiedruk: een groeiend aantal inwoners en bezoekers vergroot de behoefte aan recreatie en groenbeleving, wat leidt tot intensiever gebruik van het gebied.
- Energietransitie en netcongestie: verduurzaming en elektrificatie worden beïnvloed door beperkte netcapaciteit en volatiliteit in energieprijzen.
- Fytosanitaire eisen en handelsvoorwaarden: strengere plantgezondheidsregels en internationale handelsvoorwaarden beïnvloeden exportmogelijkheden en kosten.
- Ziekten en plagen: door klimaatverandering en internationale handelsstromen neemt het risico op nieuwe ziekten en invasieve plagen toe.
- Natuur-, stikstof- en biodiversiteitsbeleid: aangescherpte regelgeving kan gevolgen hebben voor vergunningverlening, bedrijfsontwikkeling en ruimtegebruik.
- Schaarste en prijsontwikkeling van productiemiddelen: onzekerheid over beschikbaarheid en prijzen van water, energie, substraten en verpakkingen beïnvloedt de kostprijs.
- Kapitaalmarkt en financiering: renteontwikkelingen en strengere financieringscriteria beïnvloeden investeringsruimte en bedrijfsopvolging.
- Demografie en opvolging: vergrijzing en beperkte instroom van jonge ondernemers en werknemers vormen een structurele uitdaging.
- Digitalisering en ketentransparantie: toenemende eisen aan data, certificering en traceerbaarheid worden steeds meer standaard in de markt.
- De dreiging van ondermijning en drugs- en cybercriminaliteit.

Deze autonome processen onderstrepen dat de toekomst van Greenport Boskoop zich afspeelt binnen een complex en dynamisch speelveld. Zij vergroten de noodzaak van schaal, innovatie, samenwerking en ruimtelijke samenhang. De kernstelling van deze visie moet dan ook worden gelezen tegen de achtergrond van deze externe ontwikkelingen: concentratie en versterking van het cluster vergroten het vermogen om met deze onvermijdelijke veranderingen om te gaan.